VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Obrony Narodowej**
(nr 82)
z dnia 25 stycznia 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej (nr 82)

25 stycznia 2018 r.

Komisja Obrony Narodowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Jacha (PiS)**, przewodniczącego Komisji, przeprowadziła:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (druk nr 2157).

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomasz Szatkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami oraz **Paweł Rodzoś** stały doradca Komisji Obrony Narodowej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Michał Madaj, Kamil Strzępek** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Sławomir Osuch** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji. Stwierdzam kworum oraz przyjęcie protokołu z 81. posiedzenia Komisji wobec niezgłoszenia do niego zastrzeżeń.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium z druku nr 2157. Projekt uzasadnia minister obrony narodowej. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Sprzeciwu nie słyszę.

Witam zaproszonych gości. Witam pana ministra Tomasza Szatkowskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, pana Dawida Stachurskiego – zastępcę dyrektora Departamentu Prawnego MON, pana pułkownika Pawła Kwarto – szefa oddziału w Zarządzie Logistyki – P-4 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, pana pułkownika Pawła Żydowo – szefa Zespołu Ustawodawstwa Wojskowego w Departamencie Prawnym MON oraz panią Anetę Ślusarczyk z Zespołu Prawa Międzynarodowego w Departamencie Wojskowych Spraw Zagranicznych MON.

Informuję, że projekt z druku nr 2157 został skierowany w dniu 9 stycznia 2018 r. przez marszałka Sejmu do Komisji Obrony Narodowej do pierwszego czytania. Przypominam, że pierwsze czytanie projektu ustawy obejmuje uzasadnienie projektu ustawy przez przedstawiciela wnioskodawców, debatę w sprawie ogólnych zasad projektu oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy. Następnie poproszę o przedstawienie opinii stronę rządową i Biuro Legislacyjne.

W tej chwili proszę pana ministra Szatkowskiego o uzasadnienie projektu ustawy z druku nr 2157.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Tomasz Szatkowski:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, posłanki i posłowie, proszę Wysoką Komisję o rozpatrzenie i przyjęcie projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium, zamieszczonego w druku nr 2157.

Jeśli chodzi o genezę tego projektu zmiany ustawy, to wiąże się ona z kwestiami absolutnie praktycznymi. Może zacznę od tego, że dotyczy on możliwości wyposażenia wojsk obcych stacjonujących na terenie Polski w broń, która znajduje się na wyposażeniu sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. A mówiąc konkretnie, pomysł tej regulacji narodził się w związku z tworzeniem na terytorium Polski nowych, kolejnych międzynarodowych instytucji wojskowych takich jak chociażby Dowództwo Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód.

W trakcie tworzenia tego dowództwa okazało się, że łatwiej w sposób organizacyjny, a nawet taniej w związku z różnego rodzaju regulacjami byłoby wyposażyć chociażby oficerów z państw sojuszniczych służących w tej dywizji w polską broń osobistą niż tworzyć dodatkowe regulacje i całą infrastrukturę do przechowywania broni, którą mogliby przywieźć z własnych krajów. Tego typu rozwiązanie jest również bardziej wygodne dla państw wysyłających takich oficerów. Jak wiemy, Polsce zależy na tym, żeby przewidywany odsetek podoficerów i oficerów, którzy będą służyć w tego typu instytucjach, był jak najwyższy, więc staramy się, żeby raczej ułatwiać życie tym żołnierzom, a także państwom, które z nami współpracują.

Chciałbym również powiedzieć, że wiem o tym, że w związku ze skierowaniem tego projektu do Komisji Biuro Legislacyjne zgłosiło pewne uwagi związane z kwestią doprecyzowania trybu, dlatego jest tu już gotowa propozycja autopoprawki. Z naszej strony będzie mógł ją zaprezentować we właściwym momencie pan pułkownik Żydowo. To wszystko. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję panu, panie ministrze. W takim razie poproszę o opinię Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Do samej treści projektu ustawy przedłożonego w druku nr 2157 mamy tylko jedną uwagę. Jest to uwaga redakcyjna. Mamy tu fragment przepisu w brzmieniu: „wyposażani w broń i amunicję stanowiącą”. To jest koniunkcja. Powinno być: „w broń i amunicję stanowiące uzbrojenie sił zbrojnych”. To jest uwaga redakcyjna do brzmienia przepisu z druku nr 2157.

Natomiast mamy również pewne uwagi związane z tym, czego w tym projekcie nie ma, a co w naszej ocenie powinno w niej być. Ustawa w brzmieniu art. 13a zaproponowanym przez stronę rządową tworzy podstawę merytoryczną. Daje w niej możliwości wyposażenia w broń i amunicję stanowiącą uzbrojenie sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej żołnierzy wojsk obcych. Jest tu wskazany także pierwszy element trybu obowiązującego w tym zakresie. Dzieje się to na wniosek właściwych organów wojskowych strony wysyłającej. Te pojęcia są zdefiniowane w obecnie obowiązującej ustawie o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z tym że brakuje dalszego trybu, czyli wskazania, jak ta broń i amunicja są przekazywane. Są to przecież materiały czy przedmioty ścisłego zarachowania.

Jest też taka świadomość, że nie może to być sam przepis mówiący o tym, na jakiej podstawie komendant składnicy uzbrojenia wyda broń i amunicję. W ocenie Biura Legislacyjnego powinien być także wskazany po naszej stronie tryb przekazywania tej broni i amunicji. Powinien być wskazany organ, który przekazuje tę broń i amunicję, i forma prawna, w jakiej to czyni. Zakładamy, że w takim akcie prawnym mogą być zawarte postanowienia, które powinny być objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych. W naszej ocenie wydaje się, że najbardziej prawidłową formą byłaby decyzja, ale to powinno wynikać z ustawy.

W naszej ocenie jest również taka kwestia, że należy także wskazać na sposób rozliczenia się z broni i amunicji przez żołnierzy wojsk obcych. Czyli nie jest to tylko kwestia pobrania z magazynu, ale także zdania do magazynu, ewentualnie rozliczenia się z tych elementów – szczególnie amunicji – które zostaną zużyte. Mamy świadomość, że jeżeli chodzi o polskie wojsko, odbywa się to na szczeblu technicznym. Wydaje się, że chyba nie ma takiej potrzeby, żeby podnosić to na wyższy poziom, jeżeli chodzi o kwestie książek wydanej broni i amunicji i jej zdawania. Nasza sugestia była taka, żeby nie rozwijać tego dla wojsk obcych, czyli dla podmiotów, które są poza siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej, do poziomu aktu normatywnego. Jest taka sugestia, żeby czynić to w taki sposób, jaki jest przyjęty w prawie polskim dla żołnierzy sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Nasze sugestie przekazaliśmy w trybie roboczym Ministerstwu Obrony Narodowej. Także w trybie roboczym widzieliśmy wypracowaną poprawkę, która w naszej ocenie realizuje akurat te nasze wątpliwości i postulaty, które przed chwilą wymieniłem. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Rozumiem, że we wcześniejszym wystąpieniu pan minister już te uwagi uwzględnił, tak? W związku z powyższym rozumiem, że strona rządowa zgadza się z tymi poprawkami. Mam tutaj przed sobą treść autopoprawki. Czy mamy możliwość, żeby ją dostarczyć? To bardzo proszę.

Bardzo proszę, jeszcze Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Jest jeszcze tylko kwestia formalna wynikająca z regulaminu Sejmu. Zważywszy na to, że już jesteśmy w trakcie lub po zakończeniu pierwszego czytania, trzeba to traktować jako poprawkę. Autopoprawkę należałoby złożyć jeszcze przed rozpoczęciem pierwszego czytania. Czyli to jest normalna poprawka, która powinna być przejęta – co sugeruję – przez posła. Jesteśmy już po rozpoczęciu pierwszego czytania.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Oczywiście. W takim razie będzie to poprawka, którą przejmę.

Proszę państwa, jeżeli jest zgoda, przystępujemy do debaty. Czy są zgłoszenia? Bardzo proszę, pan minister Mroczek.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, ten bardzo ważny temat związany z formowaniem w Polsce Dywizji Wielonarodowej Północ-Wschód czy dowództwa tej dywizji, a więc organów instytucji wojskowej wynikających z postanowień szczytu NATO (bardzo ważnych) trafia tu do nas w formie – powiedzmy sobie – dekoracyjnej. Tutaj mówimy o tym, żeby ujednolicić uzbrojenie żołnierzy, którzy będą służyć w tej jednostce. Temat sam w sobie jest niezwykle ważny.

Byłoby dobrze, gdyby pan minister zaczął od przedstawienia informacji o zaawansowaniu tworzenia tej dywizji, gdyby zechciał nam powiedzieć, jakie były zakładane terminy utworzenia tej dywizji. Najkrócej mówiąc, chcecie mówić o piórku na kapeluszu, zamiast o rzeczy najważniejszej, czyli o tym, jak wygląda proces tworzenia tej dywizji. Jak to się ma do funkcjonowania polskiej struktury dowodzenia? Czy tworzenie tej wielonarodowej dywizji nie jest związane z jakimś ograniczeniem kompetencji naszego dowództwa? Najkrócej mówiąc, powiedzcie o rzeczach najważniejszych, a nie o tym piórku na kapeluszu.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Suski.

Poseł Paweł Suski (PO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, ja również pozwolę sobie na prośbę. Chcę poprosić pana ministra o informacje. Tutaj wtrącę trochę sprawy regionalne, ponieważ w województwie zachodniopomorskim, w Stargardzie, mamy Dowództwo Brygady Wsparcia Dowodzenia Wielonarodowego Północ-Wschód. Chcę zapytać, aby pan minister mógł uciąć pewne spekulacje czy plotki o rozformowaniu czy dyslokacji części tej jednostki…

Pani poseł, zadaję pytanie w kontekście tworzenia Dowództwa Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód. To ma związek z poprzednim pytaniem, jak również z przedmiotem dzisiejszej debaty w pierwszym czytaniu nad projektem ustawy, która ma wspomagać tworzenie tego dowództwa.

W związku z tym pytam: Czy brygada wsparcia Dowództwa Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód może się czuć bezpieczna? Żołnierze brygady są również rozlokowani w moim pięknym mieście Wałcz. W związku z tym nie ukrywam, pani poseł, że bardzo wzmacniam ten przekaz i zapraszam serdecznie do tego pięknego miasta, w którym są dwa bataliony tej brygady. W związku z tym pojawiają się też niepokoje. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Panowie posłowie – za chwilkę, pani poseł – proszę państwa, chciałem przypomnieć, że art. 155 regulaminu Sejmu nakłada na przewodniczącego obowiązek, żeby pilnował porządku obrad. W art. 155 jest wyraźnie powiedziane, że jeśli posłowie w debacie

odbiegają od tematu posiedzenia danej komisji, to mam obowiązek przywołać do rzeczy. W związku z powyższym, panie ministrze, nie będę pana prosił o odpowiedź na te pytania. Jeżeli państwo posłowie są zainteresowani tym, na jakim etapie jest formowanie Dowództwa Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód, to oczywiście na ten temat możemy zrobić posiedzenie Komisji. Ale w tej chwili rozmawiamy na temat projektu ustawy. Bardzo proszę…

Poseł Czesław Mroczek (PO):

W sprawie formalnej, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę bardzo. Pan minister Mroczek w sprawie formalnej.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Proszę państwa, w trakcie zadawania pytań odnoszących się do przedmiotu zagadnienia, którym się zajmujemy i chyba zresztą do jednej z najważniejszych spraw związanych z funkcjonowaniem sił zbrojnych i współpracy naszych sił zbrojnych z wojskami NATO, ze strukturami dowodzenia NATO, są uwagi. Posłowie Prawa i Sprawiedliwości przeszkadzają posłom, którzy wypowiadają się w tej sprawie i to warto odnotować. Wszyscy słuchają tych uwag. Rozumiem wasze podejście do pracy w tej Komisji. To jest właśnie wasze podejście do spraw związanych z obroną narodową, z zagadnieniami funkcjonowania sił zbrojnych. Ale to o was świadczy. Mnie to mało obchodzi.

Natomiast jest czymś wręcz niewyobrażalnym, żeby przewodniczący Komisji Obrony Narodowej w punkcie dotyczącym tworzenia Dowództwa Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód powiedział, że pytania dotyczące tej wielonarodowej dywizji są bezprzedmiotowe. Proszę państwa… Przeszkadza mi pan dokończyć wypowiedź. W związku z tym, jeżeli pan tak postanowił, to informuję pana – zresztą łamie pan regulamin na każdym kroku – że zadam pytanie formalne prezydium Sejmu o wykładnie w tej sprawie. Proszę państwa, doprowadzacie do tego, że ta Komisja nie może funkcjonować, nie może być normalnej debaty na temat najważniejszych spraw. Jesteście taką formacją zupełnej nieodpowiedzialności.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Szanowni państwo, art. 155 regulaminu Sejmu ust 1: „Przewodniczący komisji może zwrócić uwagę posłowi, który w wystąpieniu swoim odbiega od przedmiotu obrad komisji, przywołaniem posła do rzeczy. Po dwukrotnym przywołaniu posła do rzeczy przewodniczący komisji może odebrać głos posłowi". Myślę, że to nie jest zbyt skomplikowane. Logiczne zrozumienie tego chyba nie jest trudne, ale oczywiście proszę wystąpić o wykładnię.

Jako następny zgłaszał się do głosu pan poseł Marek Opioła. Czy pan poseł…

Poseł Marek Opioła (PiS):

Wycofuję się.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Rozumiem. Pani poseł Sobecka.

Poseł Anna Elżbieta Sobecka (PiS):

Tak jest. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Chciałam tylko jeszcze raz podkreślić i przypomnieć art. 155, dlatego że od posłów opozycji, a w szczególności od posła Mroczka, ani razu na posiedzeniu Komisji Obrony Narodowej nie usłyszałam, żeby chociaż raz był konstruktywny, aby jego pytanie dotyczyło jakichś rozwiązań. Proszę panów, proszę się nie śmiać, bo naprawdę trudno wytrzymać na posiedzeniu tej Komisji. Panowie jesteście toksyczni. Toksyczni w tym sensie, że po prostu się nie można…

Poseł Czesław Mroczek (PO):

To może jakieś rekolekcje?

Poseł Anna Elżbieta Sobecka (PiS):

Panie ministrze Mroczek, oczekuję od pana przeprosin i to jak najszybciej, bo w przeciwnym razie skieruję wniosek w sprawie pana zachowania do Komisji Etyki Poselskiej.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Panie pośle, mówi kobieta i poseł.

Poseł Anna Elżbieta Sobecka (PiS):

Pan jest naprawdę posłem toksycznym. Pan zatruwa umysły posłów, którzy w ogóle chcą pracować nad projektem ustawy. A pan oczywiście wybiega gdzieś ze swoimi różnymi problemami. Szkoda, że nie był pan taki konkretny, kiedy pan rządził. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Pan minister Grabarczyk. Proszę.

Poseł Cezary Grabarczyk (PO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, sprawa jest poważna. Mamy tworzyć podstawy do dysponowania majątkiem finansowanym przez polskiego podatnika. Byłoby dobrze, gdybyśmy znali skalę tych dyspozycji. Jeżeli pan przewodniczący Mroczek zadaje pytanie, to w art. 155 nie ma podstawy do tego, żeby pan powiedział: proszę nie odpowiadać na te pytanie. Nie, nie ma. I to jest pytanie na temat.

Formułuję pytanie do pana ministra: Jaka ma być skala czy rząd wielkości? Jaki będzie koszt? Kto będzie ponosił te koszty? Czy te koszty ponosimy my? Czy istnieją podstawy do tego, żeby oczekiwać zwrotu kosztów od tych, którym ten sprzęt, ta broń i amunicja będą przekazywane? To są naprawdę racjonalne pytania. Mamy prawo w imieniu naszych wyborców poznać odpowiedzi na te pytania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Panie pośle, w naszej Komisji chyba nie jest to wielka wiedza, żeby zdawać sobie sprawę z tego, że jeśli chodzi o dowództwo dywizji, to chodzi tu o kilkadziesiąt etatów. Myślę, że w sytuacji, kiedy Polska zabiega o to, żebyśmy mieli jak najbardziej liczne przedstawicielstwo naszych sojuszników w Elblągu, to jako dobrym gospodarzom powinno nam zależeć na tym, żeby stworzyć im…

Odpowiadam na to, co powiedział pan poseł. Proszę mi nie przerywać. To jest w uzasadnieniu, tylko może nie wszyscy to zrozumieli.

Nam, jako gospodarzom, zależy na tym, żeby ułatwiać służbę naszym sojusznikom i zachęcać ich do tego, żeby wysłali swoich żołnierzy. Pan minister Mroczek jako były minister wie doskonale, że nie jest to prosta sprawa, żeby nasi sojusznicy wystawili reprezentantów na wolne etaty czy to w Korpusie Północ-Wschód, czy to w jakichkolwiek międzynarodowych instytucjach. Dlatego nam zależy. Pan minister Szatkowski posiłkował się przykładem Dowództwa Wielonarodowej Dywizji w Elblągu z tego powodu, żeby pokazać, że jest to bieżący problem. Jest to również problem, z którym będziemy się spotykać w przyszłości. Wydanie do użytkowania broni kilkudziesięciu żołnierzom, a także udostępnienie im kilkuset sztuk amunicji nie jest czymś, co naruszy budżet Ministerstwa Obrony Narodowej.

Panie ministrze, czy chciałby pan jeszcze ewentualnie coś do tego dodać?

Podsekretarz stanu w MON Tomasz Szatkowski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Rzeczywiście, w mojej ocenie ta regulacja ma charakter ogólny i nie odnosi się tylko i wyłącznie do Dowództwa Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód. Ono zostało przeze mnie podane po prostu jako przykład, który doprowadził do skierowania przez nas do Sejmu takiego projektu. Natomiast takich instytucji jest oczywiście nieco więcej – jest to chociażby Dowództwo Korpusu w Szczecinie – a w przyszłości może być ich jeszcze więcej.

Jeśli chodzi o skalę tego zagadnienia, to informacyjnie powiem, że w skali kraju mówimy o ok. 300 obcych oficerach czy żołnierzach, którzy mogliby być czasowo w taką broń wyposażeni. Trudno jest mi oszacować koszty. Koszt pistoletu to ok. kilku tysięcy złotych. Poza tym taki pistolet tylko czasowo byłby na wyposażeniu takiego żołnierza czy oficera. Jeśli będą potrzebne dodatkowe informacje, to – oczywiście – przygotujemy je dla państwa.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie ma. W takim razie stwierdzam, że zakończyliśmy pierwsze czytanie projektu ustawy z druku nr 2157.

Wobec tego, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne na podstawie 70a regulaminu Sejmu, przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie widzę zgłoszeń. Uznaję, że Komisja przyjęła tytuł ustawy.

Do art. 1 proponuję dodać poprawkę, którą państwo otrzymali. Brzmienie poprawki rozszerza zakres art. 13a o dwa ustępy. Czy są uwagi do art. 1 wraz z poprawką? Proszę bardzo, pan minister Grabarczyk.

Poseł Cezary Grabarczyk (PO):

Proponuję, żeby uwzględnić jeszcze tę stylistyczną korektę zasugerowaną przez Biuro Legislacyjne.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Tak. Rozumiem. Ta poprawka nie konsumuje tej sugestii. Czy są uwagi do art. 1 wraz z poprawką i z redakcyjną uwagą Biura Legislacyjnego? Nie widzę zgłoszeń. Uznaję, że Komisja przyjęła art. 1.

Czy są uwagi do art. 2? Nie widzę zgłoszeń. Stwierdzam, że Komisja przyjęła art. 2.

Czy są uwagi do całego projektu ustawy? Nie ma. Stwierdzam, że Komisja przyjęła projekt ustawy z druku nr 2157.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy. Proponuję kandydaturę pana posła Waldemara Andzela. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja wybrała pana posła Andzela na sprawozdawcę Komisji. Sprzeciwu nie słyszę.

Na tym zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu.